

V Bojkovicích 17. 5. 2017

Vyjádření k posudku záměru „Zvýšení konkurenceschopnosti Moravia Cans a.s.“

Dne 19. 4. 2017 byl na úřední desce Krajského úřadu Zlínského kraje zveřejněn doplněný posudek k záměru „Zvýšení konkurenceschopnosti Moravia Cans a.s.“ (dále jen „záměr“). Na základě ustanovení § 9 odst. 8 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon EIA“), podáváme tímto v zákonné lhůtě k posudku záměru následující:

nesouhlasné vyjádření.

Důvodem jsou následující námitky:

I. Námitka podjatosti autora posudku

Zpracovatel posudku byl dříve jednatelem (1999-2004) a společníkem s vkladem (1999-2000) firmy AZ GEO, která zpracovala dokumentaci (<http://rejstrik-firem.kurzy.cz/>), v čemž spatřujeme jeho podjatost. To zakládá nedůvěryhodnost celého procesu EIA. **Žádáme, aby MŽP určilo jinou osobu, která posudek zpracuje.** Důkazem podjatosti je například to, že posudek nenavrhuje žádné podmínky závazného stanoviska, kromě těch, které si určil sám investor.

Důsledkem podjatosti je řada pochybení:

II. Námitky vůči obsahu posudku, resp. dokumentace EIA

Dokumentace EIA obsahuje řadu nedostatků, na něž měl autor posudku upozornit, a měl žádat jejich doplnění či přepracování:

1) Námitka absence hodnocení kumulativních vlivů

Posudek hodnotí kladně správnost údajů uvedených v dokumentaci, včetně použitých metod hodnocení – (str. 5). Namítáme, že v dokumentaci chyběly zásadní údaje, a posudek na tuto chybu neupozornil:

Smyslem procesu EIA je posoudit, jaká je stávající zátěž životního prostředí v daném místě, a zda se tedy záměr do daného prostředí svými parametry ještě „vejde“ (Zákon EIA paragraf 5 bod 2). Domníváme se, že zde spočívá **hlavní problém záměru Moravia Cans**, a to již od předcházející fáze celého projektu.

Již při zjišťovacím řízení záměru „Zvýšení konkurenceschopnosti“, kód záměru OV8196 (upozorňujeme, má podobný název jako současný záměr), které probíhalo v létě 2016 a bylo ukončeno rozhodnutím Ministerstva životního prostředí č. j.: 48183/ENV/16 ze dne 1. 8. 2016 (s nabytím právní moci 1. 9. 2016) konstatujícím, že záměr nemá významný vliv na životní prostředí a nebude posuzován podle zákona, **nebyly vzaty v úvahu zásadní okolnosti.**

Zmíněné rozhodnutí na str. 4 uvádí: „Provozováním záměru se nepředpokládají kumulativní ani synergické účinky s jinými záměry v okolí.“ Přitom **v bezprostřední blízkosti provozu Moravia Cans jsou provozy působící podobnou zátěží na životní prostředí** (Albo Schlenk, Zeveta ad.) – jak v oblasti hluku, emisí VOC a dalších látek, mj. hliníku, či například automobilové dopravy, a kumulace těchto vlivů je zde naprosto zjevná.

Podklady pro toto zjišťovací řízení tudíž měly vyjádření vlivů okolních provozů a propočty jejich kumulativních účinků obsahovat.

Tato chyba se objevuje také u současného záměru „Zvýšení konkurenceschopnosti Moravia Cans a.s.“, kód záměru OV8209. Dokumentace EIA možné zdroje kumulace vlivů zmiňuje, ovšem vychází z databáze Cenia, tedy uvádí pouze záměry, které procházely zjišťovacím řízením. (Autoři navíc vyhledávali podle slova „Bojkovice“ ve zrychleném vyhledávání, zachytili tedy pouze záměry, které mají slovo „Bojkovice“ v názvu.)

To evidentně není dostačující identifikace. Mnohem zásadnější pro případnou kumulaci je reálný celkový stav provozů, které se v okolí nacházejí, zejména jednotlivé provozy holdingu Zeveta, Albo Schlenk ad. Je zde zjevná kumulace v oblasti hluku, dopravy či VOC:

- Zeveta Machinery provozuje lakovnu, jež je kategorizována jako **velký zdroj znečištění ovzduší**, roční spotřeba organických rozpouštědel byla v roce 2011 projektována 12,5 tun ročně; dále **kogenerační jednotku** ad.
- Albo Schlenk pracuje s rozpouštědly, portál ČHMÚ uvádí, že emituje **1,49 t tuhých látek a přes 15 t VOC** (viz http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/plants/uherhrad_CZ.html)
- SKD – dále je v integrovaném registru znečištění uvedena tato firma.
- Naproti tomu Moravia Cans v registru ČHMÚ chybí, což je zřejmě pochybení registrace.

Nemáme k dispozici přesnější informace, ani nám nepřísluší je vyhledávat. Toto mělo být předmětem práce zadavatele a zpracovatele dokumentace, a měl na to upozornit posudek. **Posudek měl vrátit dokumentaci k přepracování s tím, že nezohledňuje zásadní kumulativní vlivy.**

Dle posudku (str. 17) je relevantní pro hodnocení pouze dotčený záměr. To odporuje výše zmíněnému smyslu zákona EIA (paragraf 5 bod 2), který vyžaduje posoudit, zda se záměr svými charakteristikami vejde do daného prostoru. Daný prostor je tudíž potřeba popsat způsobem, který odpovídá skutečnosti, nikoli zamlčovat stávající zdroje emisí a hluku.

Dotčené úřady, které se v obou řízeních vyjadřovaly, měly na tyto zásadní nedostatky upozornit – zde spatřujeme jejich pochybení.

Závěr: Výpočty hluku, emisí a dopravy v rámci dokumentace EIA i posudku vycházely z neúplných informací a jako takové je musíme považovat za nerelevantní.

Navrhujeme, aby se proces EIA pozastavil do té doby, než budou kumulativní vlivy (v oblasti hluku, dopravy, emisí VOC, hliníku a dalších látek) kvalifikovaně prozkoumány. Nově vybraný nepodjatý posudkář by se měl na toto pochybení zaměřit a vyžadovat doplnění dokumentace EIA.

2) **Námítky v oblasti zápachu a škodlivin**

Dokumentace EIA i navazující dokumenty vycházejí z teoretických výpočtů, které nezohledňují realitu. Jak jsme již uváděli v předchozích vyjádřeních, **stávající provozy Moravia Cans produkují chemický zápach**, který je velmi silný v okolí výrobních hal a dle našich zkušeností se většinu času šíří cca 200 metrů směrem na přehradu. Zejména ve večerních a nočních hodinách se pak dostává v nepravidelných dávkách do města.

Dle domluvy s firmou jsme v mezidobí hlásili výskyt a intenzitu zápachu, pokud jsme jej identifikovali – zatím dle vyjádření firmy nebylo přesně zjištěno, odkud může pocházet. Vzhledem k tomu, že od prvních připomínek občanů nebyl tento zápach zeslaben, **jedná se zřejmě o systémový problém, který nelze jednoduše odstranit.**

Posudek na str. 13 uvádí: „Dle zpracované rozptylové studie je výskyt čichově postižitelného zápachu v obytné zóně málo pravděpodobný. Proto nejsou vedle instalované moderní technologie zachycování a likvidace zachycených VOC látek navrhována další opatření.“

K tomuto namítáme: Rozptylová studie počítá s látkami a) prošlými funkčními spalovacími jednotkami a b) určitým malým procentem fugitivních emisí. V obou bodech ale **existují pochybnosti – jednak o sto procentní funkčnosti procesu likvidace odpadních látek, jednak o množství fugitivních emisí.**

Zaměstnanci mluví o nedostatečně fungující vzduchotechnice, kvůli které musejí často větrat, a o nedostatečně funkčním procesu spalování. Nad spalovacími pecemi v jedné z hal jsou viditelné opálené stropy, což by mohlo nedostatečně funkční spalování indikovat. Velké fugitivní emise naznačují také běžně otevřené světlíky, vrata ad., kterými zápach vychází. V této souvislosti Moravia Cans mění rétoriku – od původního tvrzení, že je výroba utěsněná, k tvrzení, že otevřené světlíky jsou v pořádku.

Námi oslovení experti uvádějí, že **silný chemický zápach vždy znamená určité škodliviny**, tedy že neexistuje neškodný chemický zápach, jak nám tvrdili při setkáním zástupci Moravia Cans. Dále uvádějí, že naplno otevřená okna nejsou v pořádku.

Vidíme-li v hale otevřená okna, dovozujeme, že unikající zápach obsahuje škodliviny. Ven musí unikat látky, které neprošly spalovacím procesem. Výrobní linky jsou v rámci starších hal neuzavřené (dokumentace u nové haly na str. 38 uvádí, že uzavřené být mají), lakované nádoby se pohybují přímo v pracovním prostoru.

Jedná-li se o nedostatečné spalování či velké fugitivní emise, vyvozujeme z toho, že **unikají plyny, které obsahují větší procento škodlivých látek**, než je teoreticky uváděno.

Další námitka: Posudek uvádí, že imisní koncentrace lze považovat za bezrizikové (str. 15). Hodnocení dlouhodobých účinků VOC však podle našich informací není dostupné, a tuto bezrizikovost nelze s jistotou tvrdit. U řady dalších látek (pesticidy, azbest), které byly ve své době považovány za skvělé materiály, se postupem desítek let ukázalo, že i **malá množství se kumulují ve vodě, půdě a dále potravním řetězci** a způsobují vážné zdravotní problémy. Případně že i malé částice mohou v organismech spouštět nevratné negativní změny. **Chybí zde uplatnění zásady předběžné opatrnosti.**

Metodické námitky k rozptylové studii a posouzení vlivů na veřejné zdraví:

a) Nerelevance dat

Rozptylová studie vycházela z dat pocházejících ze stanice ČHMÚ Uherské Hradiště. **Nebylo zohledněno lokálně specifické proudění vzduchu**, v Uherském Hradišti jsou **naprosto jiné povětrnostní podmínky**. Bojkovice jsou uzavřeny v kotlině mezi kopci, Uherské Hradiště leží na rovině, liší se nadmořská výška (Bojkovice 280 m. n. m. v údolí, Uherské Hradiště 180 m. n. m.) a další parametry. Dle zkušenosti obyvatel je zápach v obytné zóně realitou, kterou popisujeme výše. A to zatím není v plném provozu nová hala, která je obytné zástavbě mnohem blíže, než haly starší.

Posudek na str. 13 také uvádí: „*Expozice obyvatelstva negativním účinkům těchto látek lze proto očekávat pouze výjimečně při pohybu na cyklostezce a v nejbližších obydlích. Vlivy na zdraví jsou pro malou pravděpodobnost takové situace hodnoceny jako nevýznamné. Nelze zcela vyloučit, že za nepříznivých meteorologických situací může zápach používaných VOC látek ovlivnit i nejbližší obytné území. Provedené výpočty ukazují na ojedinělý výskyt v průběhu roku.*“

K tomuto namítáme: **Nejedná se o výjimečný výskyt, nejsou to nestandardní situace, havárie, poruchy, odstávky** (jak tvrdí posudek str. 15) - kolem provozu Moravia Cans a u nejbližšího obydlí je zápach cítit 90 % času, jedná se tedy o běžný provozní stav.

Meteorologicky nepříznivé situace nejsou rozhodně ojedinělé, horké dny jsou v posledních letech standardem, v zimě je zde inverzní „poklička“ velmi často. Jak uvádí dokumentace na str. 44: „*Jedná se o oblast s omezenými možnostmi přirozené ventilace vzduchu... Pro území Bojkovic lze očekávat častější výskyt přízemních radiačních inverzí, které bývají často doprovázeny výskytem mlh, příp. alespoň velmi nízkými dohlednostmi. (charakteristická výška přízemní radiační inverze je odhadnuta kolem 40 m). Z mikro*

a mezometeorologického hlediska jsou nepříznivé fyzikálně-geografické předpoklady pro přirozený rozptyl znečišťujících látek v údolí řeky Olšavy.“

b) Údaje chybějící pro dostatečné posouzení vlivů na zdraví a životní prostředí

V dokumentaci **chybí řada údajů potřebných pro posouzení vlivů na zdraví a životní prostředí**, které uvádíme dále. Není pak jasné, jakým způsobem se s touto absencí vypořádala příloha „Posouzení vlivů na zdraví a životní prostředí“.

V dokumentaci na straně 11 se uvádí, že na linkách EI dojde k „osívání a mazání kalot“ nicméně není uvedeno, jakou technologií k tomu dojde, jaké materiály k tomu budou použity (mazadla?), zda a k jakým emisím při těchto operacích dojde, ani jaké bude další osud použitých látek (budou následně smyty a dostanou se vody? vypaří se? zůstanou na nádobkách?). Není proto možné ohodnotit případný vliv těchto operací na lidské zdraví nebo životní prostředí.

Dokumentace na straně 11 uvádí, že se nádobky začistí v ořezávacím a kartáčovacím stroji a dále, že budou odmaštěny. Chybí ale informace, k jakým emisím při těchto operacích dochází (do vody, od ovzduší, jaké vznikají odpady), jaké přípravky a s jakým složením budou používány ani jaká bude jejich spotřeba. Obecně sdělení, že údajně půjde o odmaštění vodou ředitelnými přípravky bez obsahu organických rozpouštědel, neposkytuje ani základní informace k tomu, aby mohla být posouzena případná rizika pro lidské zdraví nebo životní prostředí.

Seznam použitých surovin je velice obecný, udává jen komerční názvy směsí bez uvedení základních informací o tom, z jakých konkrétních látek jsou složeny, jaký je procentuální obsah jednotlivých složek, jaké jsou případné nebezpečné vlastnosti těchto složek (H-věty) a jaké jsou pokyny pro zacházení s těmito látkami nebo směsmi.

Dokumentace na straně 19 uvádí, že údajnou analýzou bezpečnostních listů použitých komerčních výrobků obsahující směsi chemických látek a bilancí rozpouštědel ve stávající výrobě činí průměrný podíl VOCs asi 57%. Na to se následně odvolává rozptylová studie a i následné hodnocení zdravotních rizik. Nicméně ani samotná dokumentace ani zmíněné přílohy neobsahují ani informace o složení použitých směsí ani o postupu, jakým autoři údajně informace analyzovali. Tvrzení, na základě kterých je tedy rozptylová studie zpracována lze považovat za nedoložená fakta a v této fázi neověřitelná. Nelze na základě nich proto hodnověrně posuzovat případná rizika pro lidské zdraví.

Dokumentace na straně 15 uvádí, že pro výrobu demineralizované vody pro technické účely bude používána kyselina chlorovodíková nebo sírová a hydroxid sodný. Jedná se o nebezpečné látky, ale přitom nejsou uvedeny v přehledu materiálů, které budou používány v rámci záměru. Není uvedeno ani množství, v jakém budou tyto látky používány, ani v jakém množství a kde budou v areálu skladovány.

V tabulce 3 na straně 18 se uvádí, že nová spotřeba laků bude činit 1141 t za rok, spotřeba ředitel 40 tun za rok, mazadel 25 tun za rok a odmašťovadel 125 tun za rok. Není jasné, proč nejsou uvedeny a kvantifikovány spotřeba silných kyselin a zásad (viz strana 15 dokumentace). Chybí informace o chemickém složení a vlastnostech použitých mazadel a odmašťovadel, o jejich případných nebezpečných vlastnostech ani pokyny pro bezpečné zacházení s nimi.

Tabulka 4 na stranách 18 a 19 dokumentace uvádí nárůst spotřeby laků a ředitel, a to o 1251.58 tun za rok. Tento údaj je v rozporu s předchozí tabulkou, kde je uvedena spotřeba laků 1141 tuny za rok. To však neodpovídá ani součtu celé tabulky 4 ani případnému dílčímu součtu v části tabulky označené jako laky. Není jasné, které z čísel uvedených v dokumentaci je správné, ani jak došlo k uvedení protirečících si údajů.

Tabulka 11 na straně 27 udává „vypočtené plošné emise z výrobních hal před realizací záměru“. Není však doloženo, na základě jakého postupu byly tyto emise vypočteny, ani z jakých podkladových údajů výpočet vycházel.

Obdobně tabulka 14 na straně 29 - není však doloženo, na základě jakého postupu byly tyto emise vypočteny, ani z jakých podkladových údajů výpočet vycházel.

Tabulka 15 na straně 31 uvádí, že pH vody za průmyslovou čistírnou odpadních vod může dosahovat až hodnoty 12. Přitom v celé dokumentaci není uvedeno, co by mohlo být zdrojem takto vysoce alkalického

znečištění, s výjimkou skromné zmínky o použití hydroxidu pro regeneraci ionexů při výrobě demineralizované vody. Je proto **nutné doplnit dokumentaci o informace o chemických látkách a procesech, které k tak vysoké alkalitě odpadních vod povedou**. Dále jen nutné řádně vyhodnotit případný dopad vypuštění takto silně alkalických odpadních vod na životní prostředí, zejména tedy na kvalitu vody a biotu ve vodoteči, do které mají být odpadní vody vypouštěny.

Tabulka 19 na straně 42 uvádí, že před realizací záměru **dosahuje znečištění jemnou frakcí polévatého prachu více než 20 mikrogramů na metr kubický**. Je nutno zdůraznit, že se jedná o **hodnotu dvojnásobnou** ve srovnání s hodnotou doporučenou Světovou zdravotnickou organizací pro ochranu lidského zdraví. Tato hodnota představuje **významné zdravotní riziko**, které se projevuje jak ve zvýšení celkové, tak kardiovaskulární úmrtnosti. V případě nemocí srdce a cév jde o zhruba zvýšení úmrtnosti o 12 %.

Posudek měl vyžadovat doplnění těchto zásadních údajů v dokumentaci, a jejich promítnutí v přílohách dokumentace - v rozptylové studii a v posouzení vlivů na lidské zdraví. Vzhledem k podjatosti autora posudku požadujeme, aby byl stanoven nový nepodjatý autor posudku, a tento nový autor posudku tyto chybějící údaje vyžadoval.

Z výše uvedených důvodů dále požadujeme, aby podmínkami závazného stanoviska byly:

- a) **Nezávislá studie zápachu – identifikace zdrojů, obsahu, možných opatření pro minimalizaci.**
- b) **Zveřejnění úplných protokolů z autorizovaných měření emisí VOC a dalších znečišťujících látek uvedených v Rozhodnutí ze dne 14.9.2016 v části 9.1. Ovzduší bod a); c); d) a z měření pracovního prostředí za minulá léta**
- c) **Zveřejnění spotřeby jednotlivých laků a jejich bezpečnostních listů.**
- d) **Zveřejnění bilance ročních emisí znečišťujících látek ze stacionárních zdrojů evidovaných v souhrnné provozní evidenci provozovatele MORAVIA CANS a.s. včetně fugitivních emisí v období 2012-2016 (v členění po jednotlivých letech, znečišťujících látkách a zdrojích), dle přílohy č. 5vyhlášky č. 415/2012 Sb.**
- e) **Zajištění měsíčního provozu stacionární stanice pro měření kvality ovzduší (v relevantních charakteristikách - hliník, prach, VOC ad. dle typu okolních výroby, dále proudění vzduchu)**
- f) **Zavedení kontinuálního sledování teplot a chodu spalovacích jednotek**
- g) **Zavedení kontinuálního měření emisí na výstupu ze spalovacích jednotek (Moravia Cans by po zprovoznění záměru celkově emitovala nad 10 t VOC, což zákon o ochraně ovzduší považuje za hranici, nad níž se kontinuální měření vyžaduje)**
- h) **Vypracování nezávislé podrobné studie, která by vypočítala fugitivní emise v závislosti na reálném provozu firmy**
- i) **Nahrazení laků s většími negativními účinky na životní prostředí a zdraví laky s menšími negativními účinky.**
- j) **Pravidelné měření vnitřního prostředí a zveřejňování protokolů z těchto měření.**
- k) **Pravidelné rozborů půdy a vody v okolí provozu, mj. kvůli obsahu hliníku a jejich trvalá archivace a dostupnost.**
- l) **Stanovení systému pro sledování množství přízemního ozónu a pravdivé informování o jeho aktuální hladině a vlivech o jeho množství po potenciální realizaci záměru.**
- m) **Konzultace metodik výše uvedených měření se zástupci města a občanů, zveřejňování protokolů z výše uvedených měření.**

Jedná se o podmínky v souladu s doporučením posudku, viz str. 18: „Doporučujeme respektovat požadavek na otevřenou informovanost občanů Bojkovic o všech významných aspektech souvisejících s vlivy na životní prostředí. V případě nadměrných imisí do ovzduší, zápach či hluku musí MC a.s. přijmout účinná opatření k jejich eliminaci.“ **Autor posudku měl tuto svou proklamaci promítnout do podmínek závazného stanoviska.**

Jsou také v souladu s postojem Města Bojkovice, jenž rovněž předpokládá přijetí účinných opatření, která zamezí obtěžování občanů zvýšenou hlučností i zvýšenou koncentrací imisí a zápachu VOC v ovzduší.

Souhlasíme také s podmínkami, které Moravia Cans slíbila plnit nad rámec zákona, mj. (str. 65 dokumentace EIA):

- Odmašťování před lakováním bude prováděno výhradně vodnými roztoky neobsahujícími těkavé organické látky.
- Garantovaná emisní koncentrace VOC na výstupu ze zařízení k čištění odpadní vzdušiny z lakování bude dosahovat 12 mg/m³ (horní mez intervalu BAT činí 20 mg/m³).
- K čištění odpadní vzdušiny z lakování je navržena technologie regenerativní termické oxidace (RTO) splňující nejlepší dostupné techniky a zajišťující dostatečné odstraňování pachových látek.
- Ad.

3) Námítky v oblasti hluku

V oblasti hluku upozorňujeme mj. na **stanoviska orgánů**, která jsou dle našeho názoru **klíčová pro posouzení dalšího postupu**: Město Bojkovice a Městský úřad Bojkovice od začátku procesu EIA nesouhlasí s předloženým záměrem. Jako důvod požadují splnění všech limitů bez uplatňování korekcí. Krajská hygienická stanice upozorňuje, že hluková studie není průkazná a požaduje měření skutečné hlukové zátěže (viz posudek str. 10).

Dokumentace EIA uvádí, že jsou všechny zákonné normy splněny a posudek tvrdí totéž (např. str. 9).

K tomuto namítáme: V oblasti hluku se všechna měření z poslední doby pohybují velmi těsně kolem zákonné normy, někde je norma překračována

Měření Krajské hygienické stanice z roku 2016 u domu Rumánků identifikovalo i tónovou složku, do normy se vešlo jen díky odečtu 2dcb na odraz od fasády.

Nejnovější měření 21. 3. 2017 prokázalo překročení normy u jednoho objektu (Chmelnice 161), u dalších objektů naměřilo hodnoty těsně pod hranici normy. K metodice tohoto měření uvádíme námítky:

- a) Měření má probíhat v nejhlučnější hodinu v noci. Ta však identifikována nebyla, měřilo se v náhodnou hodinu.
- b) Měřicí nejistota se pouze odečítá, což chrání investora. Proč se také nepřičítá, aby byli chráněni občané?
- c) Měření se v některých bodech těsně vešlo do normy jen díky odečtení tónové složky, která však zde při jiném měření identifikována byla. To indikuje, že hluk zde reálně osciluje pod i nad normou.
- d) Pracovníci Moravia Cans v průběhu měření dle svých slov telefonovali do sousedního provozu Albo Schlenk, aby zastavili hlučné mlýny na hliník. To je však nepřijatelné - měření má zjišťovat stav v daném místě, tedy za běžného provozu všech výrobních jednotek.

Výše uvedené námítky způsobují **nedůvěryhodnost změřených údajů**.

Jelikož provoz Moravia Cans (a dalších provozů v areálu) je nepřetržitý, **nejedná se o občasný hluk, ale hluk kontinuální**, s odstávkou pouze několik dní v roce. Vlivy nepřetržitého hluku s hodnotami kolem 40 decibelů na zdraví jsou popisovány jako závažné (WHO).

Z výše uvedených důvodů nelze tvrdit, že je zdravotní záměr na obyvatele málo významný a přijatelný, jak uvádí posudek na str. 9.

Namítáme, že již v začátku řízení mělo být k dispozici dlouhodobé 24-hodinové měření hladiny hluku.

Posudek předpokládá, že hluk, který byl slyšet až na sídlištích, pocházel z vývěvy ČOV (str. 18). Ano, tento hluk byl slyšet leckde v Bojkovicích, ale na sídlištích je dlouhodobě běžně slyšet hluk pocházející z výroby bez této vývěvy.

Námítka - upozornění na zavádějící omyl: Strany 12-13, 16, 18, 19: Autor posudku uvádí, že velký zdroj nepříjemného hluku – vývěva v ČOV - byl odstraněn na konci března 2017. Mohlo by se tak zdát, že se stav oproti nepříznivým výsledkům měření z 20.-21. března 2017 již zlepšil. Jedná se ale o chybný a zavádějící údaj – **vývěva byla odstraněna již koncem února 2017, tedy před měřením**, což jsme reálně zaznamenali a také projednali již na setkání se zástupci Moravia Cans 13. 3. 2017. Hluk pocházející z vývěvy rozhodně

nebyl obsažen v měření 20.-21. března 2017. Tato mylná informace je použita na několika místech (str. 12-13, 16, 18, 19) jako argument pro vypořádání námitek k hluku. **Přípomínky k hluku tedy v žádném případě nelze považovat za vypořádané**, jak uvádí posudek na str. 14.

Jelikož smyslem procesu EIA je ověřit, zda je v daném místě ještě prostor pro daný záměr z hlediska zátěže například hlukem, zdůrazňujeme, že **současný hluk před realizací záměru, opakovaně měřený těsně nad/pod hranicí normy, neumožňuje do prostoru další hluk přidat realizací dotčeného záměru.**

Navrhujeme, aby mezi podmínkami závazného stanoviska byly:

- a) **Zveřejnění podrobných dat z proběhlých i budoucích měření**
- b) **Návrh konkrétních technických opatření vedoucích ke snížení hladiny hluku na výrazně podlimitní hodnoty (např. 30 decibelů v noci, jež stanovuje Světová zdravotnická organizace jako bezpečnou hladinu hluku - WHO 2009) a reálný plán jejich uskutečnění**
- c) **Dlouhodobé 24-hodinové měření hladiny hluku, prokazující účinnost opatření z bodu a)**

4) **Námítky v oblasti dopravy**

Při námi provedeném měření, pokrývajícím 12 hodin přes den (19. 4. 2017, 8-20 hod.) - jsme napočítali **122 průjezdů kamionů a nákladních aut** (nepočítali jsme dodávky) Tovární ulicí (tedy směřujících do cca 4 firem působících v dotčeném areálu). V dalších dnech jsme počet namátkou ověřovali několikahodinovými měřeními, jež potvrzovaly **intenzitu průjezdů cca 10 nákladních aut/hodinu**. Při namátkových hodinových měřeních v noci se ukázalo, že nákladní doprava je **přes noc řádově nižší**. Jedná se samozřejmě o neautorizované sčítání, ale v tomto ohledu není třeba odbornosti. V případě potřeby lze autorizované sčítání požadovat.

V dokumentaci EIA je uvedeno 31 průjezdů nákladních aut denně týkajících se zásobování Moravia Cans. V případě realizace záměru by se počet nákladních aut zvedl o 75, tedy na cca 200 průjezdů za den. Společně s projektovanými 1300 průjezdy osobních aut budou Bojkovice zatíženy více než **1500 průjezdy aut za den**, což přináší **emise, hluk a prašnost**. Vzhledem k tomu, že jsou Bojkovice rozděleny na dvě poloviny právě hlavní ulicí, kudy tyto auta musí projet, **snižuje se také bezpečnost provozu**.

Limity benzo(a)pyrenu, který je produkován zejména automobilovou dopravou, jsou v naší oblasti dle dokumentace EIA cca o 12 % překročeny (str. 43). **Posudek by měl rozporovat, že se záměr svým příspěvkem emisí benzo(a)pyrenu již do dané lokality „nevejde“, případně navrhopat opatření ke snížení dopravy tak, aby nedocházelo k překročení limitů.**

MŽP Praha, odbor ochrany ovzduší doporučuje: „*Vzhledem k vyšším příspěvkům z dopravy k 24hodinovým koncentracím PM10 upozorňuje odbor na **dodržování opatření AB16 Programu zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Morava, který byl pro dané území vydán.***“

Autor posudku doporučuje toto upozornění akceptovat (str. 11), ale **nepřeklápí toto doporučení do podmínek závazného stanoviska**.

Posudek v textové části navrhuje **častější zametání Tovární ulice** (str. 18), ale **nepřeklápí toto doporučení do podmínek závazného stanoviska**, takže se jedná opět pouze o rétoriku.

Navrhujeme, aby mezi podmínkami závazného stanoviska byly:

- a) **Zveřejnění počtu průjezdů nákladních aut/rok – za celý průmyslový areál a v členění na jednotlivé firmy v areálu**
- b) **Denní měření hluku (kamiony tolik nejezdí v noci, problematický je den)**
- c) **Vypracování odborné studie bezpečnosti ve městě s návrhy opatření na zvýšení bezpečnosti**
- d) **Vypracování odborné studie výsadby zeleně, která by odseparovala negativní vlivy dopravy a hluku (z provozu i z dopravy)**
- e) **Finanční příspěvek firem v areálu na identifikovaná opatření bezpečnostní studie**
- f) **Návrh jednorázových i průběžných finančních kompenzací, které by umožnily snižovat negativní vlivy dopravy ve městě (např. častějším zametáním postižených ulic)**

- g) **Realizace opatření pro minimalizaci osobní dopravy - zprovoznění systému svozu zaměstnanců autobusy**
- h) **Dodržování opatření AB16 Programu zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Morava**

5) **Námítky - absence návrhu podmínek stanoviska**

Přepracovaný posudek **neuvádí přesvědčivé vypořádání všech obdržených vyjádření.**

Posudek **neobsahuje podmínky pro realizaci záměru tak, aby byly minimalizovány vlivy na životní prostředí** (kromě těch, které si stanovil sám investor). **Nesplňuje tedy zadání a požadavky MŽP v této fázi procesu!**

Posudek v části I.8 **Návrhu stanoviska** (str. 24) **nenavrhuje žádné podmínky pro žádnou z fází záměru, přestože o různých podmínkách v textu pojednává:** například dokládání ukazatelů kvality odpadních vod (str. 8), měření skutečné hlukové zátěže v rámci zkušebního provozu (str. 10), dodržování opatření AB16 Programu zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Morava, který byl pro dané území vydán (str. 11), změna kategorizace odpadu (str. 11), zhodnocení a identifikace hluku (str. 12), přijetí účinných opatření k eliminaci nadměrných imisí, zápachu či hluku (str. 18), otevřená informovanost občanů o všech opatřeních, která mohou ovlivnit životní prostředí (str. 19).

Tyto nedostatky posudku lze připisovat na vrub podjatosti autora posudku.

Závěr: Požadujeme, aby byl stanoven nový nepodjatý autor posudku, a aby tento nový autor posudku promítl výše zmíněná doporučení jako podmínky závazného stanoviska.

6) **Námítky z různých oblastí**

a) **Snížení pohody bydlení**

V důsledku výše uvedených negativních vlivů dochází ke **snížení pohody bydlení**. Setrvalý hluk na hranici normy, zápach, u nějž je podezření, že obsahuje nadměrné škodliviny, a zvýšená doprava zvyšují nejistotu ohledně vlivů na zdraví, bezpečnosti atd. Snížení pohody bydlení se **již nyní za stávajícího provozu dotýká velkého počtu obyvatel**. S realizací záměru je pravděpodobné, že se snížení pohody bydlení dále prohloubí a zasáhne další domácnosti. Kromě toho se může **snížit pohoda užívání městské infrastruktury**, která je v těsné blízkosti nové haly Moravia Cans – mateřská škola, základní umělecká škola, fotbalové hřiště, koupaliště, ad.

Tuto námitku jsme uváděli již v předchozím vyjádření, posudek ve vypořádání odkazuje na rozptylovou a hlukovou studii. Námítky k těmto studiím jsme uvedli již výše v části věnující se zápachu a škodlivinám a hluku. Ve zkratce - studie vycházejí z teoretických výpočtů, navíc se opírají o nerelevantní data (např. data z meteorologické stanice Uherské Hradiště, které neodrážejí realitu terénu v Bojkovicích). Nezohledňují realitu – skutečný dosah a intenzitu zápachu a skutečnou intenzitu hluku, jež neumožňuje do prostoru přidat další zdroj hluku.

Ohledně vlivu záměru na zdraví - nelze souhlasit s hodnocením str. 50 dokumentace EIA, že vliv na zdraví bude celkově pozitivní! Vydělané peníze mohou zaměstnanci klidně propít, a ne je použít pro zlepšení svého zdraví. **Autor posudku měl tento nelogický závěr rozporovat.**

Důsledkem snížené pohody bydlení je také **snížení hodnoty nemovitostí**. Autor posudku uvádí, že se se snížením hodnoty nemovitostí v důsledku vlivu na ŽP ještě nesetkal (str. 16). Toto je jeho názor a není ničím více podložen. **Považujeme tedy tuto námitku za nevypořádanou.**

b) **Odpady**

Krajský úřad upozorňuje na zavedení nového odpadu. Posudek ho doporučuje překlasifikovat až v rámci dalšího stupně procesu (str. 11). Vzhledem k vysokému deklarovanému množství odpadu 2180 tun

požadujeme, aby bylo již v tomto stupni procesu vyjasněno, o jaký typ odpadu se jedná, a jakým způsobem s ním bude nakládáno.

c) Informování veřejnosti

Jelikož se objevují rozpory mezi teorií uvedenou v dokumentaci a posudku, a mezi skutečností, kterou každodenně vnímáme jako občané Bojkovic, navrhuje, aby mezi podmínkami závazného stanoviska bylo **pravidelné pořádání Dnů otevřených dveří pro veřejnost, spojených s diskusí na výše uvedená témata**. Občané si tak mohou udělat vlastní obrázek o tom, jak firma funguje, zda se daří eliminovat hluk, zápach a emise škodlivin.

7) Námítky k procesu EIA:

Uvádíme také následující námítky k průběhu procesu EIA:

a) Účelové rozdělení záměru

Důvodně se domníváme, že **záměr byl účelově rozdělen do dvou fází, aby nebyl celý posuzován v rámci procesu EIA**. Jednak by to firmu zdrželo a druhak by hrozilo, že vzhledem k problematickému provozu starších hal by záměr nemusel vůbec projít.

První část byla provedena jako změna stavby před dokončením, obsahuje 450 000 m²/rok povrchových úprav aerosolových nádobek a kapacitu skladu 100 t. (Pro to, aby záměr spadl do posuzování EIA, by bylo potřeba 500 000 m²/rok a kapacita skladu větší než 100 t, záměr byl tedy těsně pod hranicí.) Zjišťovací řízení záměru (kód OV8196) probíhalo od května 2016, rozhodnutí MŽP je datováno 1. 8. 2016.

(Nesrovnalosti ve výpočtu povrchových ploch versus navýšení výroby si všimla ČIŽP - viz PMR str. 8, firmou bylo vysvětleno, že se budou vyrábět menší plechovky. Jsou pro to důkazy z výroby, stejně jako ohledně nižšího tempa výroby?)

Již 15. 8. 2016 Moravia Cans objednala u společnosti Technoprojekt studii EIA na následující 3 linky a výrazné zrychlení stávajících 2 linek. Toto představuje druhou část projektu, která již do plného procesu EIA spadla – tzn. současný záměr, kód OV8209.

(Str. 23 posudku: „Záměr „Zvýšení konkurenceschopnosti MORAVIA CANS a.s.“ spadá do Kategorie I (záměry vždy podléhající posouzení), bod 4.4 Povrchová úprava kovů nebo plastů, včetně lakoven, s kapacitou nad 500 tis. m²/rok celkové plochy úprav.“)

Tuto salámovou metodu dokládá Dokumentace EIA, str. 10: „Záměr je předkládán v jediné lokalizační variantě. Umístění záměru do stávající haly vybudované v roce 2016 vychází z celkové koncepce rozvoje společnosti, která s využitím této haly pro případné posílení výrobních kapacit již dopředu počítala.“

Žádáme prověření, zda tento postup byl v souladu s platnými zákony.

b) **Veřejnost nebyla dostatečně informována o procesu EIA**. Záměr byl zveřejněn v době letních dovolených, dokumentace těsně před Vánoci. Kromě zveřejnění na úřední desce nebyl použit jiný způsob oslovení veřejnosti.

c) Původně zpracovaný posudek byl zveřejněn 8. 2. 2017 na úřední desce Zlínského kraje. V týdnu 20.-26. 2. 2017 podaly tři rodiny nesouhlasné vyjádření k posudku; na jejich základě byl **posudek 1. 3. 2017 vrácen k přepracování**. Dle našeho názoru měl být posudek vrácen k přepracování až **po uplynutí celé lhůty**, v níž mohou být podávána vyjádření, tzn. po 10. 3. 2017.

Naším cílem (a cílem iniciativy občanů, do níž jsme se zapojili) je zajištění, aby byly **zásadně minimalizovány negativní vlivy provozu Moravia Cans a.s. na životní prostředí a zdraví obyvatel v Bojkovicích.**

Nechceme za každou cenu zabránit další výrobě, bude-li pro ni z hlediska emisí, hluku a dalších charakteristik prostor. Vážíme si dialogu s městem a občany, který firma zahájila.

Údaje uvedené v dokumentaci jsou ovšem zásadně neúplné a v některých bodech nerelevantní. Podjatost autora posudku vysvětluje, proč posudek na chyby neupozornil a nevyžadoval dopracování dokumentace. Z toho důvodu **navrhujeme určení nového autora posudku a doplnění informací a výše uvedených nezávislých měření.**

(Moravia Cans dle vyjádření svých zástupců neplánovala bezprostředně realizovat dotčený záměr, takže i z její strany by pro toto měl být prostor.)

Závěrem **apelujeme na ostatní orgány vyjadřující se k danému závěru**, aby námi uvedené problémy provozu Moravia Cans (hluk, chemický zápach, nejasnosti ohledně skutečného množství škodlivin uvolňovaných do životního prostředí) zohlednily ve svých vyjádřeních v dalších fázích procesu.

Tyto připomínky zasíláme také jménem signatářů petice „Ne dalším jedovatým látkám a hluku v Bojkovicích a CHKO“. Petici jsme sestavili 2. 3. 2017, adresovali starostovi Bojkovic a apelujeme v ní na řešení problémů s nadměrným hlukem, zápachem a emisemi z provozu Moravia Cans. Petici podepsalo k dnešnímu dni cca 130 lidí. Její větší propagace dále probíhá teprve v těchto dnech.

S pozdravem,

Ing. Jana Tesařová, členka výboru petice

Radim Pešek

Adresa:
Chmelnice 394
687 71 Bojkovice